

V I E M

POVEDAŤ NIE

3

2006

AKTUÁLNA TÉMA: VIEM POVEDAŤ NIE: AGRESIVITE A ŠIKANOVANIU

AGRESIVITE
povedzme
NIE !!!

ŠIKANOVANIU
povedzme
NIE !!!

Málokto vie, že šikanovanie a agresivita sú okrem neetického správania aj trestným činom. Pozorne si prečítajte tento časopis vo svojej triede a považujte nad jeho obsahom. Radi si potom prečítame vaše príspevky a odpovede. Zverejníme ich v ďalšom čísle. Tešíme sa na Vaše postrehy a spoluprácu. Svoje príspevky môžete odovzdať svojim učiteľom v triede. Ďakujeme !

Šikanovanie ako trestný čin

Šikanovania sa bezprostredne dotýka § 235 a 237 Trestného zákona v jeho ôsmej hlave, v ktorej sú uvedené skutkové podstaty trestných činov proti slobode a ľudskej dôstojnosti.

Vydieranie vymedzuje § 235 ako trestný čin, ktorého sa dopúšťa ten, "kto iného násilím, hrozbou násillia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy núti, aby niečo konal, opomenul alebo trpel." Páchateľ tohoto trestného činu sa potresce odňatím slobody až na tri roky (§ 235 odst.1). Odňatím slobody na dva až osem rokov alebo peňažným trestom sa páchateľ potresce, ak spáchal tento čin ako člen organizovanej skupiny, ak ho spáchal so zbraňou, alebo ak ním spôsobil ťažkú ujmu na zdraví alebo značnú škodu (§ 235 odst. 2). Páchateľ sa potresce odňatím slobody na päť až dvanásť rokov, ak týmto trestným činom spôsobil smrť alebo veľkú škodu (§ 235 odst.3).

Útlak sa v § 237 označuje ako trestný čin, ktorého sa dopúšťa ten, "kto iného núti, zneužívajúc jeho tieseň alebo závislosť, aby niečo konal, opomenul alebo trpel", za čo býva potrestaný odňatím slobody až na dva roky alebo peňažným trestom.

Obmedzovania slobody a vyznania sa podľa § 236 dopúšťa ten, "kto násilím, hrozbou násillia alebo hrozbou ťažkej ujmy:

- núti iného na účasť na náboženskom úkone
- zdržuje iného bez oprávnenia od takejto účasti
- inému v slobode vyznania ináč bráni

Potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo peňažným trestom."

ČO JE TO AGRESIVITA?

Agresivita drieme v každom z nás, môžeme o tom čítať každý deň v dennej tlači, či na internete. Prečítajme si spoločne jeden takýto článok.

Päť žiakov jednej z martinských základných škôl bejzbalovou palicou brutálne dobilo 14-ročného Michala M. Spôsobili mu zranenia, ktoré si vyžiadali približne 40-dňové liečenie.

Štyria chlapci a jedno dievča vo veku od 13 do 15 rokov vtiahli Michala do dvora rodinného domu a žiadali od neho peniaze. Chlapec však žiadne nemal. Mladí vydierači ho preto začali biť bejzbalovou palicou a rukami po celom tele. Za neustálych vyhrážok a žiadostí o peniaze ho vyzliekli donaha, oblečenie mu roztrhali a na čele mu uhasili ohorok z cigarety. Nakoniec mu rozkázali, aby rodičom povedal, že ho zbili, a potom im z domu priniesol 2000 korún. Páchatelia útoku spôsobili maloletému chlapcovi rozštípenie lebečnej kosti, otras mozgu, mnohopočetné modriny a pomliaždeniny na celom tele. Z päťice páchatelov vyšetrovateľ obvinil 15-ročného Róberta L. z trestných činov lúpeže a vydierania a spracoval návrh na jeho vzatie do väzby. Ostatným násilníkom trestné konanie nehrozí, pretože ešte nie sú trestne zodpovední.

ČO VRAVIA ŠTATISTIKY ?

Šikanovania detí je na našich školách čoraz viac. Kým v roku 1996 sa na šikanovanie sťažovalo 19 percent detí, o tri roky neskôr to bolo viac ako 24 percent. Podľa posledného prieskumu má so šikanovaním skúsenosť až takmer 45 percent žiakov základných škôl. Najčastejšie k nemu dochádza medzi spolužiakmi, až v 57 percentách. Výnimkou však nie je ani šikanovanie dieťaťa učiteľom. Deti si najviac ubližujú v triedach a počas prestávok. Takmer tretina detí sa však so svojím problémom nikomu nezdôveruje. Ak sa rozhodnú hovoriť, takmer 40 percent šikanovaných detí sa zdôverí kamarátovi a len 33 percent rodičom.

NEBUĎME ĽAHOSTAJNÍ - Nevšímavosť pomáha útočníkom

„V Dohovore o právach dieťaťa, ktorý bol prijatý v roku 1991, sa hovorí o tom, že dieťa by malo byť chránené pred rôznymi formami vykorisťovania, mučenia, telesným i duševným násilím, urážaním, zneužívaním,“ vysvetľuje PhDr. Eva Smiková, psychologička z Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave. „Šikanovanie a agresivita zo strany rovesníkov môže zanechať na dieťati vážne a dlhodobé následky. Deti trpia psychosomatickými ťažkosťami - poruchami spánku, bolesťami brucha či hlavy, pestujú však aj záškoláctvo, mávajú depresie, ojedinelé nie sú ani pokusy o samovraždu. Nevšímavosť pomáha útočníkom, to znamená, že ak sa problém šikanovania nerieši, považuje sa to za normu.“

ČO UŽ JE A ČO EŠTE NIE JE ŠIKANOVANIE?

PÄŤ STUPŇOV ŠIKANOVANIA:

1. Ostrakizmus - mierna, prevažne psychická forma násilia (do triedy príde „čierna ovca“, ktorú ostatní vyčleňujú na chvost kolektívu)
2. Fyzická agresivita - žiaci si vybíjajú zlosť, energiu a napätie na „čiernej ovci“, v tejto fáze si už učiteľ môže všimnúť, že v triede sa niečo deje
3. Vytvorenie jadra skupiny - k agresorovi sa pridajú ďalší, ktorí sa nepostavia na obranu slabších
4. Väčšina prijíma normy agresorov - zlé pravidlá sa stanú nepísaným zákonom, agresori majú dominantný vplyv
5. Absolútne šikanovanie - skupina v triede je rozdelená na dve časti - otrokári a otroci, normy agresorov rešpektujú všetci žiaci

SIGNÁLY ŠIKANOVANIA

Priamo alarmujúce signály

- ponižovanie, zosmiešňovanie, prezývky, nadávanie, kritika dieťaťa, povyšenecké príkazy, bitky, údery, kopance

Nepriamo varujúce signály

- zmena v správaní šikanovaného dieťaťa (je opustené, nemá kamarátov, vyhľadáva blízkosť učiteľa, má nadmernú absenciu, je nesústredené, depresívne, zhorší sa mu prospech, má poškodený odev, obuv, školské pomôcky)

Lýdia Brabcová

ÚLOHA PRE TEBA

Stretol si sa už niekedy s prejavmi šikanovania vo svojom okolí? Ak áno, napíš nám o tom.

DOTAZNÍK O VYDIERANÍ A ŠIKANOVANÍ

Pozorne si prečítajte otázky a zakrúžkujte alebo podčiarknite tie odpovede, ktoré považujete za pravdivé. Odpovede sú dôverné a nebudú zneužitú. Pravdivým vyplnením nám pomôžete riešiť problém šikanovania na vašej škole. Dotazník je anonymný a nemusíte sa podpisovať. Vyhodnotenie dotazníka nájdete v nasledujúcom čísle.

Som: chlapec dievča Ročník _____ Dátum _____

1. Vydieranie alebo šikanovanie sa v našej škole: vyskytuje nevyskytuje

2. Aký spôsob šikanovania sa vyskytuje (môžeš presnejšie doplniť a popísať):

- telesné napadnutie, bitky
- týranie a ubližovanie
- vykonávanie nezmyselných príkazov
- krádeže
- vymáhanie rôznych "služieb", predmetov, potravín pod hrozbou násilia a trestu
- úplné vylúčovanie zo spoločnosti ostatných
- iné spôsoby (uveďte aké)
- zastrašovanie a vyhrážanie
- sexuálne obťažovanie
- poškodzovanie a ničenie vecí
- ponižovanie človeka, jeho rodiny, národnosti, vierovyznania

3. Vydieranie alebo šikanovanie sa najčastejšie vyskytuje na týchto miestach

kde	kedy /čas/	kde presne	akým spôsobom
v škole			
v triede			
v areáli školy			
mimo školy			
inde (uveďte kde)			

4. O šikanovaní a vydieraní som sa rozprával(a):

- so spolužiakmi, so spolubývajúcimi
- s učiteľmi, vychovávateľmi
- nepovedal som to nikomu, prečo?
- s rodičmi, príbuznými
- s niekým iným /uveď s kým/

5. Ja sám som v nedávnej minulosti (kedy)

- počul o šikanovaní
- bol som svedkom vydierania a šikanovania
- bol som už vydieraný alebo šikanovaný
- nebol som vydieraný alebo šikanovaný

6. Bol som už vydieraný alebo šikanovaný jedenkrát viackrát
 som vydieraný / šikanovaný sústavne

---

7. Ak si šikanovaný, kto ťa šikanuje (pokiaľ chceš môžeš uviesť aj mená):

☐ spolužiak	☐ nechodí do našej školy
☐ niekto dospelý	☐ niekto iný
-

8. Chcel by som, aby šikanujúci spolužiaci boli potrestaní:

☐ verejným pokarhaním	☐ neboli vôbec potrestaní
☐ boli trestne stíhaní políciou	☐ oznámením rodičom a pohovorom s nimi
☐ iné návrhy: _____	
-

9. Napíšte svoj vlastný názor - prečo sa šikanovanie na vašej škole vyskytuje a čo s tým:

a) príčiny _____

---

b) ako by sa dalo odstrániť _____

---

10. Čo by si chcel(a) zmeniť vo vzťahoch vo svojej škole, triede, skupine:

Nakresli mini plagátik na tému Stop násiliu a šikanovaniu v našej škole.

EXISTUJE AJ ŠIKANOVANIE MEDZI DOSPELÝMI ???

Jeho pomenovanie je:

MOBBING

Mobbing, (šikana) sú:

opakované verbálne, fyzické alebo psychické nátlaky a útoky zamerané proti niektorému jednotlivcovi. Ich podstatou je vôľa ublížiť, ponížiť, zničiť. Preto sa mobujúce útoky sústreďujú na zničenie dobrej povesti danej osoby (väčšinou poza chrbát), sabotovanie jej práce či znepríjemnenie pracovných podmienok do tej miery, aby sabotovaný nedokázal odvieť dobrú robotu. Všetko toto sa deje psychickou terorizáciou.

Pri mobbingu sa teda stretávame so štyrmi aktérmi:

- mobér, jednotlivec alebo skupina zapríčiňujúca psychický teror,
- obeť teroru,
- pozorovatelia, ktorí mobbing vidia, ale doňho nezasahujú a tým ho vlastne podporujú,
- manažér, od ktorého sa očakáva, že situáciu nejako dostane pod kontrolu.

zdroj: http://www.ibispartner.sk/index.php?option=com_content&task=view&id=458&Itemid=7

Mobbing zahŕňa rôzne činnosti, pričom sa tieto činnosti dajú pozorovať minimálne počas 6 mesiacov v pravidelných intervaloch (aspoň raz za týždeň) . Medzi aktivity mobbingu, z ktorých sa môže vyskytovať jedna alebo viaceré, sa dajú zaradiť nasledovné:

- kričanie
- zazeranie
- nadávanie
- zmeny temperamentu
- zadržiavanie informácií a zdrojov
- verejné ponižovanie
- odmietnutie prideliť prácu
- odstránenie zodpovednosti
- neprimerané pracovné požiadavky
- fyzická agresivita

Mobbing sa, podobne ako popáleniny, občas rozdeľuje na tri stupne: mobbing prvého, druhého a tretieho stupňa , podľa závažnosti aktivity a následkov.

zdroj: <http://referaty.atlas.sk/odborne-humanitne/psychologia/16112/mobbing-vo-firme>

Verím, že Vám niečo dobré toto číslo prinieslo a tešíme sa ak nám niečo na tieto témy napíšete!